

Рис. 1. Чат-бот «ІБІС» на сайті ДОУНБ

Аналіз інформаційно-аналітичного звіту ДОУНБ за 2022 р. (Т. О. Абраїмова та ін., 2023) та статистика відвідуваності сайту цієї бібліотеки засвідчує, що постійно збільшується кількість його відвідувань та підвищується попит на більшість бібліотечно-інформаційних ресурсів та сервісів. Ці факти дозволяють стверджувати, що сьогодні чат-бот «ІБІС» є ефективним засобом позиціонування бібліотечних ресурсів та сервісів. Тому вважаємо, що в умовах цифровізації для підвищення рівня інформування користувачів про наявні бібліотечні інформаційні ресурси та сервіси, обласним універсальним науковим бібліотекам, науковим бібліотекам закладів вищої освіти, центральним міським бібліотекам, необхідно розглядати можливість створення та використання бібліотечних чат-ботів у своїй повсякденній бібліотечно-інформаційній діяльності.

Го Чжилян

ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЦИФРОВИХ СЕРВІСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ КИТАЮ

Guo Zhiliang

DIVERSIFICATION OF DIGITAL SERVICES OF THE NATIONAL SYSTEM OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL INFORMATION OF CHINA

В умовах цифровізації всіх сфер життєдіяльності суспільства Китай трансформує національну систему науково-технічної інформації в цифрову індустрію знань, запроваджуючи проактивні методики інформаційного обслуговування користувачів з метою оперативного та повного їх задоволення. Етап зародження цифрової інформаційної індустрії КНР розпочався з 1997 р., коли в країні було створено першу професійну компанію з виробництва баз даних — Wanfang. Її діяльність стимулювала розвиток інших високотехнологічних агрегаторів БД — Tsinghua Tongfang і Chongqing VIP та ін. Наступним важливим

кроком розбудови потужної ресурсної бази для виробництва регіональними Інститутами НТІ цифрових продуктів та послуг стає створення в червні 2000 р. Національної мапи науки та технологій, яка під егідою Національної науково-технічної бібліотеки (NSTL) об'єднала в єдину мережу обміну науково-технічною інформацією усі галузеві БД, створені Китайською академією наук, Китайським інститутом хімії та металургії, Китайською академією медичних наук, Китайською академією сільськогосподарських наук та іншими галузевими науковими центрами. На їх основі було створено Консорціум інформаційних ресурсів, точками доступу до яких на регіональному рівні призначили регіональні Інститути НТІ, на галузевому рівні — центри галузевої наукової інформації. Нині на їх офіційних сайтах абонентам пропонується пошук інформації в таких авторитетних базах даних китайської наукової та технічної літератури, як CNKI, Wanfang Data, VIP Information, Guoan, численних зарубіжних базах даних нормативних, патентних, періодичних та інших науково-технічних видань.

Серед базових цифрових послуг регіональних та галузевих інститутів науково-технічної інформації, які вони виробляють на основі потужних цифрових платформ NSTL, найпопулярнішими в індивідуальних та колективних абонентів є наступні їх різновиди:

- ресурсні (формування галузевих або регіональних інформаційних ресурсів, зокрема науково-технічних архівів, інтеграція профільних баз даних науково-технічного спрямування);
- пошуково-аналітичні (здійснення пошуку, відбору, зіставлення та аналізу науково-технічних даних, тематичний пошук науково-технічної літератури, наукових та технологічних новинок, міжнародний патентний онлайн-пошук та ін.)
- статистичні (збір та надання органам управління статистичних показників розвитку науки й техніки в регіонах і галузях, підготовка та випуск щорічних статистичних довідників з показниками розвитку науки й техніки);
- наукометричні (вимірювання показників публікаційної активності та індексів цитувань окремих науковців та наукових установ, моніторинг зростання рейтингів впливовості науково-технічних журналів, допомога в просування китайських наукових періодичних видань у міжнародні наукометричні БД);
- консалтингові (надання консультацій щодо стратегій розвитку та економічної політики регіонів, планування інновацій та підготовки технічної дорожньої карти їх реалізації, оцінка патентної чистоти винаходів та оформлення прав інтелектуальної власності з метою їх захисту);
- маркетингові (дослідження промислових кластерів, оцінка ринку їх інновацій, пошук клієнтів для трансферу технологій, участь у торгах щодо купівлі-продажу технологічних проєктів, конкурентна розвідка для бізнес-структур і державних відомств на всіх рівнях та у всіх секторах народного господарства, розбудова цифрових платформ електронної комерції в галузі науки і техніки);
- видавничі (видання наукових та науково-популярних журналів, які формують привабливий економічний імідж регіону чи галузі через їх досягнення в галузі генерування та запровадження інновацій);
- експертні (експертний аналіз реалізації планів науково-технічного розвитку, ефективності запровадження інновацій, підтримка регіональних та галузевих департаментів науки та технологій щодо оцінки перспективності інноваційних

проектів, доцільності відкриття науково-дослідних інститутів та створення науково-технічних об'єднань тощо);

- когнітивні (екстракція прихованих знань у БД, розроблення ефективних методик управління проектами, такими як плани досліджень і розробок у провідних галузях економіки, розроблення стратегій інкубації підприємництва, аналіз розвідувальних даних та оперативне економічне планування для урядів провінцій, наукових і технологічних парків, бізнес-інкубаторів, виробничих підприємств);
- рекламні (рекламування науково-технічних досягнень окремих підприємств, галузей та регіонів, популяризація інновацій, науково-технічних досягнень та проривних технологій).

Отже, під впливом розбудови в Китаї цифрової економіки та суспільства знань відбувається диверсифікація цифрових послуг та функцій усіх складових національної системи НТІ як консалтингових центрів, центрів трансферу технологій, інформаційних брокерських агенцій, служб комплексного управління науково-технічними проектами. Цей досвід слід запроваджувати й українській системі науково-технічної та економічної інформації.

Сі Сінвень

МОДЕЛЬ ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ ЯК ОСВІТЬОГО ЦЕНТРУ

Xi Xinwen

MODEL OF A PUBLIC LIBRARY AS AN EDUCATIONAL CENTER

Публічні бібліотеки Китаю є багатофункціональними установами, діяльність яких спрямована на формування розгалуженого інформаційного простору. Вони є складовою наукової та освітньої інфраструктури китайського суспільства. Їх діяльність ґрунтується на інноваційних формах надання користувачам широкого спектру різноманітних інформаційних послуг. В останні двадцять років відбувається певна зміна форм і засобів роботи публічних бібліотек. Вони формуються й розвиваються як центри надання освітніх послуг та інформаційного супроводу освітньої діяльності громадян протягом життя. Остання тенденція є важливим завданням країни, яка швидко опановує сучасні технології виробництва, розвиває нові напрями господарської та соціокультурної діяльності, формує цифровий інформаційний простір. У цьому сенсі — вміння навчатися протягом життя є однією із важливих навичок сучасної людини, яка має вирішувати складні завдання в умовах швидкої диверсифікації технологій та інноваційного розвитку.

Модель навчання протягом життя стає панівною в сучасному суспільстві, яке невпинно просувається в напрямку глобалізації та відкритості. У розподіленому інформаційному середовищі моделі навчання, адаптації до інформаційного оточення постійно змінюються. Внаслідок чого, публічні бібліотеки мають активно корегувати свої функції та пропонувати користувачеві нові моделі інформаційного сервісу.

Інноваційна активність публічних бібліотек змінює стратегічні вектори свого функціонування від певною мірою ідеологічно спрямованої установи до відкритого інформаційного простору, у якому бібліотека є доступною для всіх і для кожного. Щоб задовольнити все більш різноманітні потреби користувачів в інформації, публічні бібліотеки постійно розширюють перелік своїх інформаційних послуг, виконуючи функції надання доступу в режимі 24/7 для широкого кола користувачів